

Monumentnummer*: 456118

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 21 april 1993
Kadaster deel/nr 82737/176

Woonplaats* Amstenrade
Gemeente* Beekdaelen
Provincie* Limburg

Kadastrale gemeente* Amstenrade
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2378

Omschrijving**

ORANJERIE. Rode bakstenen onderkelderde orangerie op rechthoekige grondslag met glazen kas op eveneens rode bakstenen onderbouw ter weerszijden. De orangerie werd in 1815 door de Dusseldorpse architect Charles Schaffer in neoclassicistische stijl gebouwd. De genoemde kassen dateren uit het begin van deze eeuw en vervangen oudere exemplaren, die waarschijnlijk in de loop van de 19e eeuw werden gebouwd, zo deze oorspronkelijke kassen niet uit de bouwtijd dateerden. Aan de achterzijde van de orangerie, die naar het park is gericht, is centraal een halfrend door een fronton bekroond en door zuilen voorafgaand bordes gebouwd, dat in het park een grote ornamentale waarde als classicistische tuintempel vertegenwoordigt. De orangerie is door een mansardedak met leien (maasdekking) overkapt en omgaande van een mergelstenen kroonlijst voorzien; centraal op de zijgevels wordt deze kroonlijst door een rechthoekige hoog opgetrokken bakstenen schoorsteen doorbroken.

Voorgevel orangerie: de gevel is door vijf rondboogingen met dubbele deuren met 12-ruitsindeling (per deur) en met halfronde door spaakroeden in 10 ruiten gelede bovenlichten in traveeën geleed. Ter hoogte van de tussendorpel van de deurpartij een hardstenen geprofileerde kordonlijst. De gevel, die op de as van de moestuin is gelegen, rust op een hardstenen voeting. Voeting en kordonlijst zijn respectievelijk aan de boven- en onderzijde van een geprofileerde hardstenen lijst voorzien, zodat de muurvlakken ter weerszijden van de deurpartijen de suggestie van een pilastergeleding oproepen. Op de verdieping drie op de middelste traveeën geplaatste houten 6-ruitsdakkapellen, die door een fronton worden bekroond. Boven deze kapellen, halverwege het bovenste dakschild, drie kleine in het dak verzonken halfronde daklichten.

Aan de linker- en rechterzijde van de orangerie de genoemde glazen kas op bakstenen onderbouw; van de naar de moestuin gekeerde zijde van de rechter kas is de beglazing tot de grond toe doorgetrokken. De linker kas heeft een tudorboogvormige overkapping, die

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ook naar de zijkant omgaat en die door een smeedijzeren piron van samengestelde voluten en krullen wordt bekroond. De rechterkas heeft een aan de zijkant recht afgesneden mansardedak en wordt door een identieke piron bekroond. Centraal aan de zijkant van de linker kas op souterrain-niveau een geblokte rondboogingang met dubbele deur. Aan weerszijden van de naar deze ingang afdalende oprit een driehoekige rode bakstenen keermuur, die haaks aansluit op de bakstenen onderbouw van de kas. Even boven de overkapping van de kas zijn in beide zijgevels van de oranjerie bouwsporen zichtbaar van de zadeldakvormige overkapping van de 19e-eeuwse voorgangers van de twee kassen. Aan weerszijden van de schoorsteen aan de zijgevels van de oranjerie een 6-ruits dakkapel. Aan de parkzijde is de linker gevel van de oranjerie door een travee geleed, met op souterrain-niveau en segmentboogvenster met diefijzers en op de beganegrond en de eerste verdieping respectievelijk een segmentboogvormige nis. In de rechter gevel aan de parkzijde een identieke venstertravee, met op souterrain-niveau een segmentboog-venster met diefijzers en op de beganegrond en eerste verdieping een segmentboog-venster met respectievelijk een 6-en 4-ruitsindeling.

Achtergevel: centraal in de achtergevel een half rond ingebouwd bordes, voorafgegaan door een bordestrap van 5 rode bakstenen treden en door vier op een hardstenen onderdorpel geplaatste korintische licht geel geschilderde zuilen. De bordestrap wordt aan weerszijden door een brede bakstenen rechthoekige keermuur met hardstenen bovenstuk geflankeerd. De zuilen, waarvan de buitenste vierkant en de binnenste rond zijn, ondersteunen een brede geprofileerde kordonlijst als imitatie hoofdstel. Boven de kroonlijst een centraal gelegen fronton met tympaan van mergelblokken met centraal gelegen 4-ruits radvenster. Centraal in de roze geschilderde door korintische pilasters gelede achterwand van het bordes een deur met door ruitvormig gezette roeden in 11 ruiten geleed bovenlicht. Aan weerszijden van de deur twee boven elkaar gelegen radvormige vensters met 4-ruitsindeling. Het bordes is door een met drie soorten rozetten gevuld stuc-cassetenplafond overdekt. Aan weerszijden van het bordes een venstertravee met beganegronds een segmentboogvormig venster met 6-ruitsindeling, diefijzers en persiennes en op de eerste verdieping een segmentboogvormige nis met beschildering van een 4-ruitsvenster.

Inwendig: de kelders zijn overkluisd met bakstenen kappen op gordelbogen. De vertrekken zijn voorzien van moerbalkzolderingen. De houten trap in de oranjerie heeft een uitgezwenkte trappaal.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Orangerie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument